

Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych wobec współczesnych wyzwań internacjonalizacji nauki

W kontekście środowiska politologicznego i jego wyzwań wobec internacjonalizacji nauki adekwatne jest przywołanie ekonomicznej definicji tego terminu, który rozumiany jest jako proces stopniowego umiędzynarodowienia działalności przedsiębiorstwa, rozszerzenie działalności przedsiębiorstwa i przejście od rynku krajowego na rynki obce (zagraniczne)¹.

Wyzwaniem dla politologii w Polsce, w tym także dla Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych (PTNP), w najbliższej przyszłości będzie znacznie większe jej powiązanie z politologią światową.

Warto podkreślić, że Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych chociaż formalnie zostało powołane do życia w 1957 r.², to w kontekście międzynarodowym jako środowisko polskich politologów zaznaczyło swoją obecność już w 1950 r. W 1949 r. zostało założone Światowe Stowarzyszenie Nauk Politycznych (International Political Science Association, IPSA)³, a rok później Polska została członkiem tego stowarzyszenia (była siódmym członkiem, a pierwszym z państw bloku wschodniego). Polska należy od tego momentu do nielicznej

¹ J. Strandskov, G. Albaum, E. Duerr, *International Marketing and Export Management*, Longman, Reading 1998, s. 1–2; J. Johanson, J.-E. Vahlne, *The Internationalization Process of the Firm: A Model of Knowledge Development and Increasing Foreign Market Commitments*, „Journal of International Business Studies”, Spring–Summer 1977, vol. 8, no 1, s. 23.

² R. Żółtaniecki, *Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych (PTNP) – struktura organizacyjna i działalność*, „Studia Nauk Politycznych” 1978, nr 3, s. 173, cyt. za: B. Krauz-Mozer, P. Borowiec, P. Ścigaj, *Historia Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych (1957–2010)*, http://www.ptnp.org.pl/do_pobrania/historia_ptnp.pdf (dostęp: 07.05.2017).

³ Zob. szerzej: T. Boncourt, *A History of the International Political Science Association*, International Political Science Association, Montréal 2009.

grupy członków państw, które mają trzy miejsca w Radzie IPSA (Council) stanowiące zgromadzenie ogólne tego stowarzyszenia.

Od samego początku funkcjonowania IPSA przedstawiciele polskiej politologii byli wybierani do władz tego stowarzyszenia. Do Komitetu Wykonawczego IPSA (Executive Committee) regularnie wybierano reprezentantów polskiej politologii: Oskara Lange, Stanisława Ehrlicha, Kazimierza Opałka, Jerzego Wiatra, Longina Pastusiaka, Krzysztofa Pałęckiego⁴, Teresę Sasińską-Klas, Romana Bäckera i Agnieszkę Kasińską-Metrykę⁵. Ponadto do organów IPSA wybierani byli: Manfred Lachs i Adam Schaff, a Stanisław Ehrlich, Artur Bodnar, Jerzy Wiatr byli założycielami i pierwszymi przewodniczącymi trzech komitetów badawczych IPSA. Polacy wchodzili w skład kolegium redakcyjnego periodyku IPSA pt. „International Political Science Review” (J. Wiatr). Uwy-pukła się też aktywność międzynarodową Czesława Mojsiewicza i Krzysztofa Ostrowskiego⁶.

Podsumowując, przedstawiciele PTNP bardzo aktywnie działali wówczas w ramach IPSA (wspomniany udział we władzach, kolegium redakcyjnym „International Political Science Review”, aktywność na kongresach, współorganizowanie konferencji, publikacje o zasięgu międzynarodowym)⁷.

Trzeba jednak pamiętać, że ówczesne kontakty polskiej politologii z politologią światową miały charakter elitarny i indywidualny. Nie było też potrzeby prowadzenia odpowiedniego *publicity*.

⁴ C. Mojsiewicz, *25 lat działalności Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych*, [w:] C. Mojsiewicz, *Od polityki od politologii*, Toruń 2005, s. 282.

⁵ *Organization – Executive Committee*, <http://www.ipsa.org/category/group/organization-executive-committee> (dostęp: 07.05.2017).

⁶ O znaczeniu i roli polskich politologów w IPSA pisał Edward J. Pałyga i Jerzy Wiatr, zob.: E.J. Pałyga, *Wielostronna współpraca nauk politycznych jako dyscypliny akademickiej w różnych krajach w ćwierćwieczu 1948–1972*, [w:] *Nauki polityczne jako dyscyplina akademicka w różnych krajach (po II wojnie światowej)*. Wybór publikacji polskich z lat 1967–1980, Warszawa 1982, s. XIV–XVI; J. Wiatr, *Report in the aefinties of Polish Associations of Political Science in 1964–1967*, „Polish Round Table” 1968, no 2, cyt. za: B. Krauz-Mozer, P. Borowiec, P. Ścigaj, *Kim jesteś politologu? Historia i stan dyscypliny*, t. 1, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2011, s. 108.

⁷ A. Żukowski, *Politologia jako dyscyplina naukowa i kierunek kształcenia. Zarys problematyki*, Instytut Nauk Politycznych UWM w Olsztynie, Olsztyn 2006, s. 12.

Po 1989 r. w języku polskim powstało co najmniej kilka wartościowych opracowań ukazujących historię, a przede wszystkim terażniejszość politologii w Polsce w wymiarze naukowym, dydaktycznym i organizacyjnym autorstwa Edwarda Olszewskiego, Teresy Łoś-Nowak i innych⁸. Przygotowano także raporty na ten temat. Klamrą spinającą jest obszerna, oparta na badaniach, dwutomowa publikacja Barbary Krauz-Mozer i jej zespołu (Piotr Borowiec i Paweł Ścigaj) pt. *Kim jesteś politologu?*⁹

Zdecydowanie, na początku transformacji i w późniejszych latach zabrakło publikacji tego typu w języku angielskim, które kierowane byłyby do zagranicznych środowisk zagranicznych. Wiele, dopiero co tworzących się, ośrodków politologicznych w innych państwach Europy Środkowej i Wschodniej o to zadbało. W zachodnich publikacjach dotyczących przeszłości i terażniejszości politologii w tym regionie Europy obraz politologii w Polsce nie był pełny (m.in. w ogóle nie wykorzystano wcześniejszych opracowań na ten temat)¹⁰. Dopiero później syntetyczny, a przy tym całościowy obraz politologii polskiej w języku angielskim zarysowała Teresa Sasińska-Klas¹¹.

Dlatego też ważnym zadaniem jest popularyzowanie na świecie dokonań politologii w Polsce jako dyscypliny naukowej i kierunku kształcenia.

⁸ *Politologia w szkolnictwie wyższym w Polsce. Stan obecny i perspektywy rozwoju*, red. E. Olszewski, Lublin 1997; *Politologia w Polsce. Stan badań i perspektywy rozwoju*, red. T. Łoś-Nowak, Toruń–Wrocław 1998.

⁹ B. Krauz-Mozer, P. Borowiec, P. Ścigaj, *Kim jesteś politologu...*, t. 1; eidem, *Kim jesteś politologu? Historia i stan dyscypliny*, t. 2, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2013.

¹⁰ S. Gebethner, R. Markowski, *Political Science in Poland*, [w:] *Three Social Science disciplines in Central and Eastern Europe: Handbook on Economics, Political Science and Sociology: 1989–2001*, eds M. Kaase, V. Sparschuh, A. Wenninger, Informationszentrum Sozialwissenschaften, Berlin–Budapest 2002, s. 306–321; S. Gebethner, R. Markowski, *Political Science in Poland*, [w:] *The State of Political Science in Central and Eastern Europe*, eds H-D. Klingemann, E. Kulesza, A. Legutke, Ed. Sigma, Berlin 2002.

¹¹ T. Sasińska-Klas, *Political Science as an Academic Discipline in Poland: Past and Present*, referat przygotowany na konferencję w Montrealu w 2008 r., http://paperroom.ipsa.org/papers/paper_4067.pdf. (dostęp: 07.05.2017). Zob. też rozdział autorstwa T. Sasińskiej-Klas w publikacji pod redakcją Rainera Eisfeldta i Leslie A. Pal: *Political Science in Central-East Europe: Diversity and Convergence*, Barbara Budrich, Opladen–Farmington Hills 2010.

W ostatnich latach dużym pozytywem jest w tym względzie pozycja w języku angielskim pod redakcją Barbary Krauz-Mozer, Małgorzaty Kułakowskiej, Piotra Borowca i Pawła Ścigaja ukazująca stan politologii w Europie¹².

Wydarzeniem szczególnym, a wręcz unikatowym, w dziejach polskiej politologii był Światowy Kongres Politologii (24th World Congress of International Political Science Association), który odbył się w Poznaniu w dniach 23–28 lipca 2016 r. Początkowo Kongres ten miał się odbyć w Stambule, ale ze względów politycznych i bezpieczeństwa zdecydowano się przenieść obrady do innego kraju (o zorganizowanie Kongresu rywalizowało dziewięć miast, głównie z Europy). Na Poznań jako miejsce Kongresu zdecydowano się dopiero w lutym 2016 r. Temat wiodący Kongresu brzmiał: *Politics in the World of Inequality (Polityka w świecie nierówności)*. Uczestniczyło w nim blisko 3 tys. naukowców z 98 państw świata¹³. We wszystkich sesjach kongresowych, w ramach 633 paneli tematycznych, wygłoszono łącznie 2272 referaty. Przywilejem gospodarza było zorganizowanie tzw. sesji polskiej, pt. *Divided and Unequal World from the East-Central European Perspective* (18 paneli w języku angielskim i polskim, w których wygłoszono 83 referaty).

Kongresowi patronował Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych. Głównym organizatorem ze strony polskiej był Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu (ówczesny dziekan Wydziału Tadeusz Wallas i jego zespół – pracownicy, doktoranci i studenci).

Pod względem logistycznym oraz merytorycznym Kongres w Poznaniu okazał się wielkim sukcesem. Poza różnymi pozytywami, m.in. towarzyszące Kongresowi liczne imprezy kulturalne, które już procentują, Kongres stanowił olbrzymi wkład w promocję polskiej politologii na świecie. Warto byłoby zadbać o przygotowanie obszernej relacji z tego Kongresu w języku polskim i angielskim¹⁴. Należałoby docenić poznańskie środowisko

¹² B. Krauz-Mozer, M. Kułakowska, P. Borowiec, P. Ścigaj, red., *Political Science in Europe at the Beginning of the 21st Century*, Jagiellonian University Press, Kraków 2015.

¹³ *W Poznaniu ruszył Światowy Kongres Politologów*, <http://www.miastopoznaj.pl/wydarzenia/4089-w-poznaniu-ruszył-swiatowy-kongres-politologow> (dostęp: 07.05.2017).

¹⁴ Jak dotychczas w wiodących polskich czasopismach politologicznych nie zamieszczono takiej relacji, np.: „Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne”.

politologiczne za ogrom pracy wykonanej w związku ze zorganizowanym *ad hoc* Kongresem¹⁵.

Najnowszym przykładem współorganizacji przez PTNP konferencji międzynarodowej jest coroczna konferencja Środkowoeuropejskiego Towarzystwa Nauk Politycznych (Central European Political Science Association, CEPESA) na Uniwersytecie Wrocławskim (14–15 września 2017).

Współczesna nauka coraz mocniej podlega parametryzacji. Dotyczy to także nauk humanistycznych i społecznych, w tym politologii. Poziom danej instytucji naukowej czy dyscypliny wyznaczają różnego rodzaju rankingi światowe czy krajowe.

Na podstawie rankingów tworzy się swoistą Champions League uczelni akademickich/universytetów na świecie (*World Class Universities*)¹⁶. W przypadku rankingów z politologii o wyrażenie opinii proszona jest najczęściej niewielka grupa naukowców, którzy nie zawsze są kompetentni w ocenie jakości badanych ośrodków akademickich. Wiedza tych może być także formułowana na podstawie ogólnej wiedzy o uczelni, a nie w stosunku do konkretnej jednostki organizacyjnej uczelni, tzw. efekt halo (*halo effect*)¹⁷, np. mimo wysokiego uznania i pozycji w nauce uniwersytetu w Cambridge czy Oxford politologia na tych uniwersytetach wcale nie reprezentuje ogólnego poziomu tych uczelni. Ponadto wiedza ta może być prawie żadna w przypadku oceny zupełnie nowych czy też stosunkowo młodych ośrodków naukowych

„Studia Politologiczne”, „Przegląd Politologiczny”, „Wrocławskie Studia Politologiczne”.

¹⁵ Jak na razie wyróżnienia takie nie pochodzą ze środowiska politologicznego, np. <https://wnpid.amu.edu.pl/pl/8-aktualnosci/3868-nagroda-mp-power-awards-dla-prorektora-prof-tadeusza-wallasa.html> (dostęp: 10.05.2017).

¹⁶ Na temat światowych rankingów, zwłaszcza dotyczących politologii zob. A. Żukowski, *Politologia a światowe rankingi – wstępne rozważania*, [w:] *Aspekty metodologiczne oraz teoretyczne w subdyscyplinach politologii*, red. Ł. Młyńczak, B. Nitschke, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2013, s. 24–44.

¹⁷ R.C. Lowry, B.D. Silver, *A rising tide lifts all boats: Political science department reputation and reputation of the university*, „Political Science and Politics” 1996, vol. 29, no 2, s. 161–167; R.W. Jackman, R.M. Siverson, *Rating the rating: An analysis of the national research council’s appraisal of political science ph.d. programs*, „Political Science and Politics” 1996, vol. 29, no 2, s. 155–160.

czy akademickich¹⁸. W zakresie studiów politycznych i międzynarodowych światowe rankingi publikowało czasopismo amerykańskie „US News & World Report”¹⁹ oraz Ranking QS (*QS World University Rankings*)²⁰.

Dość nowatorskie, na tle poprzednich, podejście metodologiczne przy opracowaniu rankingu w politologii przedstawił Simon Hix z London School of Economics and Political Science, który w skali świata sklasyfikował 200 uniwersyteckich ośrodków politologicznych²¹. Wśród nich nie było żadnego z Polski.

Co najmniej kilka, jak nie kilkanaście uniwersyteckich ośrodków politologicznych swoją pozycję w tym rankingu zawdzięcza nie tylko ukierunkowaniu na badania, ale przede wszystkim wybitnie międzynarodowemu charakterowi tych ośrodków. Przykładem może być utworzony w 1991 r. według wzorów amerykańskich Uniwersytet Środkowoeuropejski (Central European University) w Budapeszcie²², który posiadał kadre naukową z różnych państw europejskich. Początkowo rekrutowana była głównie z Europy Zachodniej oraz w dużym stopniu z USA. Językiem wykładowym był angielski. Miejsce tego uniwersytetu w rankingu zupełnie nie oddawało pozycji węgierskiej politologii. Inny przypadek dotyczy Europejskiego Uniwersytetu Viadrina we Frankfurcie nad Odrą (European University Viadrina – 186. pozycja) jako ośrodka politologicznego, gdyż, po pierwsze, nie posiadał i nie posiada on wyodrębnionych struktur badawczych dotyczących nauk

¹⁸ R. Katz, M. Eagles, *Ranking Political Science Departments: A View from the Lower Half*, „Political Science and Politics” 1996, vol. 29, no 2, s. 149–154.

¹⁹ *World's Best Universities: Politics and International Studies*, <http://www.usnews.com/education/worlds-best-universities-rankings/best-universities-politics-and-international-studies> (dostęp: 20.02.2012). Obecnie kategorii takiej nie ma. Jest natomiast kategoria: *Social Science and Public Health*, która zawiera następujące podkategorie: *communication, environmental studies, political science, social work, sociology, law, education, and tourism and hospitality*, zob.: <https://www.usnews.com/education/best-global-universities/social-sciences-public-health?int=994b08> (dostęp: 07.05.2017).

²⁰ *QS World University Rankings by Subject 2011 – Social Sciences. Politics and International Studies*, <http://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2011/subject-rankings/social-sciences/politics-international-studies?page=%2C1> (dostęp: 20.02.2012).

²¹ S. Hix, *A Global Ranking of Political Science Departments*, „Political Studies Review” 2004, vol. 2, s. 293–313.

²² <http://www.ceu.hu/academics> (dostęp: 21.01.2017).

politycznych i nie miał i nie ma też kadry dydaktyczno-badawczej *stricte* politologicznej²³.

Podsumowując rankingi uniwersyteckich ośrodków politologicznych w kontekście Polski, nasuwa się *ad hoc* kilka wniosków dla polskiej politologii, w tym i dla władz oraz członków PTNP. Powinno podjąć się starania, aby w wykazach **Social Science Citation Index** znalazły się polskie periodyki politologiczne zarówno w języku polskim, jak również w języku angielskim, by zachęcić do publikowania tam tekstów przez polskich politologów. Warto zadbać o odpowiednie *publicity* polskiej politologii czy wydziałów, instytutów politologicznych w świecie (część rankingów przygotowywana jest na podstawie tzw. *peer review*). Ten ostatni postulat zaczyna być realizowany, ponieważ w rankingu **QS World University Rankings** z 2017 r. w kategorii *Politics and International Studies* Uniwersytet Warszawski został sklasyfikowany na miejscu 151–200²⁴.

Z rankingami i parametryzacją pośrednio wiąże się kwestia publikacji i cytowalności (*Journal Citation Reports*) w wysoko punktowanych i notowanych bazach periodyków. PTNP patronuje dwóm czasopismom naukowym, które w ostatnich latach podlegają pogłębionej internacjonalizacji: kwartalnikowi „Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne” oraz rocznikowi „Polish Political Science Yearbook”.

To pierwsze czasopismo wydawane jest od 1997 r., a od numeru 14–15 z 2006 r. jest współredagowane przez kilkanaście ośrodków politologicznych z całej Polski (obecnie 22)²⁵. Czasopismo aktywnie wspiera proces popularyzacji wyników badań polskich autorów za granicą oraz rozwijania naukowej współpracy międzynarodowej. W danym roku dwa numery są wydawane w całości w języku angielskim jako „Athenaeum. Polish Political Science Studies”.

Z kolei „Polish Political Science Yearbook” stał się kwartalnikiem. W pomiarze Index Copernicus Value oceniony został jako najlepsze polskie czasopismo politologiczne i uzyskał najwyższą w swojej dyscyplinie ocenę w ewaluacji tego Indexu za 2015 r. (92,73 punkty). Co warto także podkreślić i docenić,

²³ <http://www.europa-uni.de/de/index.html> (dostęp: 20.02.2012); <https://www.europa-uni.de/pl/struktur/fakultaet/index.html> (dostęp: 07.05.2017).

²⁴ *University Rankings: Politics and International Studies*, <https://www.topuniversities.com/university-rankings/university-subject-rankings/2017/politics> (dostęp: 07.05.2017).

²⁵ <http://www.athenaeum.umk.pl/> (dostęp: 07.05.2017).

to fakt, iż od nowego numeru Yearbook indeksowany będzie również w prestiżowym, brytyjskim The Lancaster Index, który zbiera najważniejsze prace naukowe z zakresu badań nad bezpieczeństwem, pokojem i systemem międzynarodowym. The Lancaster Index jest najbardziej cenioną międzynarodową bazą publikacji dotyczących bezpieczeństwa i obronności. Ponadto Yearbook indeksowany jest w innych bazach²⁶.

Zamierzeniem jest, aby w kilkuletniej przyszłości oba czasopisma stały się nie tylko czołowymi periodykami politologicznym w Europie Środkowej i Wschodniej, ale aby także znacząco oddziaływały na światowy dyskurs politologiczny. Finalnym celem byłoby zakwalifikowanie się obu czasopism na tzw. listę filadelfijską (Lista A Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego).

Innym działaniem byłoby kontynuowanie przeprowadzania konkursu na najlepszą opublikowaną pracę naukową w języku polskim przeznaczoną do wydania w periodyku IPSA „World Political Science”, a także, co dotyczy przyszłości, w zagranicznych wysoko punktowanych czasopismach.

Pożądanym byłoby otwarcie się PTNP na członków zwyczajnych-cudzoziemców, zwłaszcza politologów o uznaniu międzynarodowym.

Kolejną kwestią wpisującą się w katalog współczesnych wyzwań internacjonalizacji nauki jest aplikowanie o granty międzynarodowe oraz udział w międzynarodowych grantach czy konsorcjach badawczych. Niedawno PTNP podjęło działania w tym zakresie.

PTNP, jako członek Europejskiej Konfederacji Towarzystw Nauk Politycznych (European Confederation of Political Science Associations, ECPSA), uczestniczy w projekcie badawczym pt. *Mobility of political science students and faculty in Europe (2016–2018)*²⁷. W projekcie tym Polska jest wśród pięciu państw pilotażowych. ECPSA z udziałem PTNP przygotowuje się

²⁶ Są to następujące bazy: American Bibliography of Slavic and East European Studies (ABSEES) Online; BazHum; Central and Eastern European Online Library (CEEOL); Central European Journal of Social Sciences and Humanities (CEJSH); Columbia International Affairs Online, ERIH Plus; Gale PowerSearch; HeinOnline; IBR – International Bibliography of Book Reviews of Scholarly Literature on the Humanities and Social Sciences; IBZ – International Bibliography of Periodical Literature on the Humanities and Social Sciences; ICI Journals Master List; International Political Science Abstracts; Open Academic Journals Index; POL-Index (PBN).

²⁷ Ze strony polskiej projekt koordynuje Arkadiusz Żukowski.

do aplikowania grantu w ramach programu *Horyzont 2020* – Societal Challenge 6 (SC6) pt. *Europe in a changing world – Inclusive, innovative and reflective societies* (Work programme 2018–2020).

Członkowie PTNP będą uczestniczyć w programie *European Cooperation in Science and Technology* (COST) w Akcji C15207 nt. *Professionalization and Social Impact of European Political Science*²⁸. Jednym z celów projektu jest diagnoza poziomu profesjonalizmu nauk politycznych w danym państwie.

Między innymi dlatego też zasadne jest pogłębianie i zacieśnianie współpracy ze światowymi (IPSA), europejskimi (ECPSA, ECPR) i regionalnymi (CEPSA) stowarzyszeniami politologicznymi. Równie istotne jest rozwijanie współpracy bilateralnej z zagranicznymi towarzystwami nauk politycznych (dotychczas dotyczyło to właściwie tylko Rosyjskiego Towarzystwa Nauk Politycznych).

Należy podkreślić, że współcześnie coraz liczniej członkowie PTNP wybierani są do najwyższych gremiów międzynarodowych towarzystw politologicznych. Oprócz wspomnianego członkostwa w Komitecie Wykonawczym IPSA²⁹, przedstawiciele PTNP zasiadają w Komitecie Wykonawczym ECPSA³⁰ oraz ECPR³¹. Polska ma stałego przedstawiciela (National Representative) w CEPSA³². Poza tym członkowie PTNP zostali wybrani do władz różnych Komitetów Badawczych (Research Committee, RC) IPSA, m.in. jako przewodniczący: RC 13 – Democratization in Comparative Perspective³³, RC 21 – Political Socialization and Education³⁴; wiceprzewodniczący: RC 14 – Politics and Ethnicity³⁵, RC 12 – Biology and Politics³⁶; członkowie Komitetu Wykonawczego: RC 3 – European Unification³⁷, RC 21 – Political Socialization and Education³⁸.

28 Ze strony polskiej projekt koordynuje Anna Sroka i Agnieszka Turska-Kawa.

29 Agnieszka Kasińska-Metryka.

30 Arkadiusz Żukowski.

31 Anna Sroka.

32 Agnieszka Kasińska-Metryka.

33 Bartłomiej Zdaniuk.

34 Maria Marczevska-Rytko.

35 Przemysław Biskup.

36 Jerzy Wiatr.

37 Adam Szymański i Przemysław Biskup.

38 Arkadiusz Żukowski.

Obecność we władzach tych towarzystw politologicznych pozytywnie oddziałuje na internacjonalizację politologii w Polsce.

Ważnym wyzwaniem jest powiązanie działalności badawczej sekcji naukowych PTNP³⁹ z komitetami badawczymi (Research Committees) IPSA⁴⁰. Z pewnością wpłynęło to by na internacjonalizację badań w Polsce i podwyższenie ich poziomu.

Należałoby w środowisku polskich politologów rozpropagować różnego rodzaju nagrody międzynarodowych towarzystw politologicznych, a w szczególności IPSA⁴¹. Popularyzacji wymaga też Nagroda Johanna Skyttte⁴², odpowiednik Nobla w politologii (w 2010 r. nagrodę tę otrzymał Adam Przeworski).

Kolejna kwestia związana jest z Ogólnopolskimi Kongresami Politologii – I. Kongres odbył się w Warszawie (2009), II. w Poznaniu (2012), III. w Krakowie (2015). Następny zaplanowany jest w Lublinie (2018). Przyszłe Ogólnopolskie Kongresy Politologii powinny być bardziej międzynarodowe, tzn. wśród zaproszonych gości, w tym wśród tzw. *keynote speakerów* na sesji plenarnej, powinny pojawić się znakomitości światowej politologii. Panele powinny być przygotowywane zgodnie z normami kongresów ECPR czy kongresów IPSA. Informacje o Kongresie powinna być rozpropagowane w światowym środowisku politologicznym.

Niezmiernie istotną kwestią w promowaniu polskiej politologii może odgrywać Internet, a w przypadku PTNP jego strona internetowa. Została ona zupełnie przebudowana i dostosowana do współczesnych wymagań techniczno-komunikacyjnych. W przygotowaniu jest wersja strony internetowej w j. angielskim, a następnie w innych językach kongresowych. Oprócz Facebooka pozytywnym zabiegiem byłoby wprowadzenie innych komunikatorów, takich jak: Twitter czy Instagram.

³⁹ Obecnie przy PTNP funkcjonuje 10 sekcji naukowych: Sekcja Metod, Technik i Narzędzi Badawczych; Sekcja Badań Azji Wschodniej; Sekcja Myśli Politycznej; Sekcja Administracji i Polityk Publicznych; Sekcja Przywództwa Politycznego; Sekcja Stosunków Międzynarodowych; Sekcja Partii Polityczne i Systemy Partyjne; Sekcja Badań Wyborczych; Sekcja Badań Azji; Sekcja Jakość Demokracji.

⁴⁰ Przy IPSA funkcjonuje 51 komitetów badawczych, zob.: *Research Committees (RC) – Complete list of Research Committees*, <http://www.ipsa.org/research-committees/rclist> (dostęp: 07.05.2017).

⁴¹ *IPSA Awards*, <http://www.ipsa.org/awards/global-south-award> (dostęp: 07.05.2017).

⁴² <http://www.skyttteprize.com/> (dostęp: 07.05.2017).

Kreśląc powyższe wyzwania i zamierzenia, należy pamiętać, że czynnik finansowy we współczesnej nauce odgrywa pierwszorzędna rolę, a zwłaszcza w procesie internacjonalizacji.

Jak podkreślał nestor polskiej politologii Czesław Mojsiewicz, „ważnym kierunkiem działania Towarzystwa jest reprezentacja polskiej politologii poza granicami”⁴³. Na PTNP czeka wiele pozytywistycznej pracy w tym zakresie.

Bibliografia

- Boncourt T., *A History of the International Political Science Association*, International Political Science Association, Montréal 2009.
- Eisfeld R., Pal L.A., (eds), *Political Science in Central-East Europe: Diversity and Convergence*, Barbara Budrich, Opladen–Farmington Hills 2010.
- Gebethner S., Markowski R., *Political science in Poland*, [w:] *The State of Political Science in Central and Eastern Europe*, eds Klingemann H-D., Kulesza E., Legutke A., Ed. Sigma, Berlin 2002.
- Gebethner S., Markowski R., *Political science in Poland*, [w:] *Three Social Science Disciplines in Central and Eastern Europe: Handbook on Economics, Political Science and Sociology: 1989–2001*, eds M. Kaase, V. Sparschuh, A. Wenninger, Informationszentrum Sozialwissenschaften, Berlin–Budapest 2002.
- Hix S., *A Global Ranking of Political Science Departments*, „Political Studies Review” 2004, vol. 2.
- <http://www.atheneum.umk.pl/> (dostęp: 07.05.2017).
- <http://www.ceu.hu/academics> (dostęp: 21.01.2017).
- <http://www.europa-uni.de/de/index.html> (dostęp: 20.02.2012).
- <https://www.europa-uni.de/pl/struktur/fakultaet/index.html> (dostęp: 07.05.2017).
- <http://www.ipsa.org/research-committees/rclist> (dostęp: 07.05.2017).
- <http://www.skytteprize.com/> (dostęp: 07.05.2017).
- <https://wnpid.amu.edu.pl/pl/8-aktualnosci/3868-nagroda-mp-power-awards-dla-prorektora-prof-tadeusza-wallasa.html> (dostęp: 10.05.2017).
- IPSA Awards*, <http://www.ipsa.org/awards/global-south-award> (dostęp: 07.05.2017).

⁴³ C. Mojsiewicz, *25 lat działalności...*, s. 286.

- Jackman R.W., Siverson R.M., *Rating the rating: An analysis of the national research council's appraisal of political science ph.d. programs*, „Political Science and Politics” 1996, vol. 29, no 2.
- Johanson J., Vahlne J.-E., *The internationalization process of the firm: A model of knowledge development and increasing foreign market commitments*, „Journal of International Business Studies” Spring – Summer 1977, vol. 8, no 1.
- Katz R., Eagles M., *Ranking political science departments: A view from the lower half*, „Political Science and Politics” 1996, vol. 29, no 2.
- Krauz-Mozer B., Borowiec P., Ścigaj P., *Historia Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych (1957–2010)*, http://www.ptnp.org.pl/do_pobrania/historia_ptnp.pdf (dostęp: 07.05.2017).
- Krauz-Mozer B., Borowiec P., Ścigaj P., *Kim jesteś politologu? Historia i stan dyscypliny*, t. 1, Kraków 2011.
- Krauz-Mozer B., Borowiec P., Ścigaj P., *Kim jesteś politologu? Historia i stan dyscypliny*, t. 2, Kraków 2013.
- Krauz-Mozer B., Kułakowska M., Borowiec P., Ścigaj P., eds, *Political Science in Europe at the Beginning of the 21st Century*, Jagiellonian University Press, Kraków 2015.
- Lowry R.C., Silver B.D., *A Rising Tide Lifts All Boats: Political Science Department Reputation and Reputation of the University*, „Political Science and Politics” 1996, vol. 29, no 2.
- Mojsiewicz C., *25 lat działalności Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych*, [w:] C. Mojsiewicz, *Od polityki od politologii*, Toruń 2005.
- Organization-Executive Committee, <http://www.ipsa.org/category/group/organization-executive-committee> (dostęp: 07.05.2017).
- Pałyga E. J., *Wielostronna współpraca nauk politycznych jako dyscypliny akademickiej w różnych krajach w ćwierćwieczu 1948–1972*, [w:] *Nauki polityczne jako dyscyplina akademicka w różnych krajach (po II wojnie światowej)*. Wybór publikacji polskich z lat 1967–1980, Warszawa 1982.
- Politologia w Polsce. Stan badań i perspektywy rozwoju*, red. T. Łoś-Nowak, Toruń–Wrocław 1998.
- Politologia w szkolnictwie wyższym w Polsce. Stan obecny i perspektywy rozwoju*, red. E. Olszewski, Lublin 1997.
- QS World University Rankings by Subject 2011 – Social Sciences. Politics and International Studies, <http://www.topuniversities.com/university-rankings/>

- world-university-rankings/2011/subject-rankings/social-sciences/politics-international-studies?page=%2C1 (dostęp: 20.02.2012).
- Sasińska-Klas T., *Political Science as an Academic Discipline in Poland: Past and Present*, referat przygotowany na konferencję w Montrealu w 2008 roku, http://paperroom.ipsa.org/papers/paper_4067.pdf (dostęp: 07.05.2017).
- Strandskov J., Albaum G., Duerr E., *International Marketing and Export Management*, Longman, Reading 1998.
- University Rankings: Politics and International Studies*, <https://www.topuniversities.com/university-rankings/university-subject-rankings/2017/politics> (dostęp: 07.05.2017).
- W Poznaniu ruszył Światowy Kongres Politologów*, <http://www.miastopoznaj.pl/wydarzenia/4089-w-poznaniu-ruszył-swiatowy-kongres-politologow> (dostęp: 07.05.2017).
- Wiatr J., *Report in the activities of Polish Associations of Political Science in 1964–1967*, „Polish Round Table” 1968, no 2.
- World’s Best Universities: Politics and International Studies*, <http://www.usnews.com/education/worlds-best-universities-rankings/best-universities-politics-and-international-studies> (dostęp: 20.02.2012) <https://www.usnews.com/education/best-global-universities/social-sciences-public-health?int=994b08> (dostęp: 07.05.2017).
- Żółtaniecki R., *Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych (PTNP) – struktura organizacyjna i działalność*, „Studia Nauk Politycznych” 1978, nr 3.
- Żukowski A., *Politologia a światowe rankingi – wstępne rozważania*, [w:] *Aspekty metodologiczne oraz teoretyczne w subdyscyplinach politologii*, red. Ł. Młyńczak, B. Nitschke, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2013.
- Żukowski A., *Politologia jako dyscyplina naukowa i kierunek kształcenia. Zarys problematyki*, Olsztyn 2006.

Streszczenie

Celem artykułu jest przedstawienie działalności Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych z zaznaczeniem ukierunkowania na sprawy internacjonalizacji. Od początku swojej działalności PTNP współpracowało z IPSA. W Polsce powstało wiele cennych publikacji przedstawiających historię i stan obecny politologii w Polsce. Szczególnie ważnym dla polskiej politologii wydarzeniem była

organizacja światowego kongresu politologii w lipcu 2016 r. Ważne miejsce zajmują także polskie czasopisma naukowe, które w ostatnich latach podlegają silnej internacjonalizacji. Przed PTNP stoi wiele wyzwań i możliwości podejmowania kolejnych działań, które sprzyjają dalszemu rozwojowi i promocji nauki w kraju i zagranicą.

Słowa kluczowe: internacjonalizacja, Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych, współpraca międzynarodowa

Abstract

The aim of the article is to present the activities of the Polish Political Science Association, underlining the issues of internationalization. Since the beginning the organization, PPSA has been cooperating with IPSA. Many valuable publications regarding history and contemporary situation of Political Science have been published in Poland. Particularly important for Polish political science was the organization of the World Congress of Political Science in July 2016. The Polish scientific journals, that have been strongly internalized in recent years, take an important place nowadays. Polish Political Science Association has to face many challenges and take new possibilities in further activities that encourage further development and promotion

Keywords: internationalization, Polish Political Science Association, international cooperation